

Projekt

z dnia 7 maja 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W POGORZELI**

z dnia 2026 r.

w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli, w celu utworzenia Centrum Kultury i Biblioteki w Pogorzeli

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 9 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436 oraz z 2026 r. poz. 252) art. 9 ust. 1 i 2, art. 18 ust. 1, art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 87) art. 13 ust. 1, 2, 4, 7 i 8 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 2393) Rada Miejska w Pogorzeli uchwala, co następuje:

§ 1. 1. W celu efektywnego wykonywania zadań Gminy w zaspakajaniu potrzeb wspólnoty w zakresie upowszechniania i ochrony kultury i czytelnictwa, a także podnoszenia efektywności zarządzania, zamierza się dniem 1 stycznia 2027 r. dokonać połączenia samorządowych instytucji kultury: Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli.

2. W wyniku połączenia instytucji, o których mowa w ust. 1, utworzona zostanie samorządowa instytucja kultury pod nazwą: Centrum Kultury i Biblioteka w Pogorzeli, zwana dalej „Centrum”.

3. Centrum uzyska osobowość prawną i rozpocznie działalność z chwilą wpisu do rejestru gminnych instytucji kultury. Z dniem wpisu Centrum do rejestru, wykreślone z niego zostaną instytucje, o których mowa w ust. 1.

4. Połączenie, o którym mowa w ust. 1, nie spowoduje uszczerbku w wykonywaniu dotychczasowych zadań Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli i Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli.

5. Przedmiotem działania Centrum będzie wykonywanie dotychczasowych zadań połączonych samorządowych instytucji kultury, wymienionych w ust. 1.

§ 2. Siedziba Centrum mieścić się będzie w Pogorzeli, na Placu Powstańców Wielkopolskich 1, a terenem jej działania będzie obszar Gminy Pogorzela.

§ 3. Z chwilą wpisu do rejestru samorządowych instytucji kultury Centrum przejmie mienie połączonych instytucji kultury.

§ 4. Z chwilą wpisu do rejestru samorządowych instytucji kultury Centrum wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki połączonych instytucji kultury, w tym przejmuje wszystkie wierzytelności i zobowiązania.

§ 5. Pracownicy połączonych instytucji kultury staną się z dniem 1 stycznia 2027 roku pracownikami Centrum, a Centrum przejmuje wszystkie prawa i obowiązki wynikające ze stosunków pracy.

§ 6. Uchwałę wraz z uzasadnieniem przekazuje się w celu zasięgnięcia opinii:

- 1) Krajowej Radzie Bibliotecznej;
- 2) Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

§ 7. Zobowiązuje się Burmistrza Pogorzeli, po uzyskaniu opinii, o których mowa w § 6, do wystąpienia do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na połączenie instytucji kultury wymienionych w § 1 ust. 1 niniejszej uchwały.

§ 8. Uchwałę wraz z uzasadnieniem podaje się do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Pogorzela, Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli, na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy w Pogorzela oraz na tablicach ogłoszeń łączonych instytucji kultury.

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Pogorzela.

§ 10. Traci moc uchwała Nr XIII/64/2025 Rady Miejskiej w Pogorzeli z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli, w celu utworzenia Centrum Kultury i Biblioteki w Pogorzeli.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR
RADY MIEJSKIEJ W POGORZELI
z dnia r.

w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli, w celu utworzenia Centrum Kultury i Biblioteki w Pogorzeli

Gmina Pogorzela jest organizatorem dwóch instytucji kultury: Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli. Zamiar ich połączenia stanowi element działań gminy dążących do zapewnienia mieszkańcom stabilnych warunków do rozwoju działalności bibliotecznej i kulturalnej. Ujednoczenie struktur organizacyjnych obu instytucji kultury wzmocni ich potencjał w ramach długoletniej strategii rozwoju czytelnictwa i promocji kultury.

Podstawę prawną planowanego połączenia stanowi art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz art. 13 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Przepisy te dopuszczają możliwość połączenia samorządowych instytucji kultury, w tym biblioteki publicznej z inną instytucją kultury, przy zapewnieniu realizacji ustawowych zadań biblioteki. Ustawodawca jednocześnie zobowiązał samorządy podejmujące się procesu połączenia do zachowania przewidzianej w przepisach procedury uzyskania opinii o zamiarze połączenia placówek kultury oraz zgody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach organizator jest zobowiązany na 6 miesięcy przed wydaniem aktu o połączeniu, podziale lub likwidacji biblioteki podać do publicznej wiadomości informację o swoim zamiarze wraz z uzasadnieniem. Uchwała Rady Miejskiej w Pogorzeli w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury podejmowana jest na ponad 6 miesięcy przed planowanym połączeniem instytucji kultury tj. od 1 stycznia 2027 roku. Zgodnie z jej treścią niezbędne jest uzyskanie opinii w zakresie połączenia Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli od Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, Krajowej Rady Bibliotecznej oraz zgody wyrażonej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Planowane połączenie ma charakter organizacyjno-zarządczy, a w jego wyniku nie ulegnie obniżeniu jakość świadczonych usług. W strukturze połączonej instytucji funkcję wiodącą pełnić będzie Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Pogorzeli. Biblioteka zachowa status instytucji realizującej zadania określone w ustawie o bibliotekach, a jej odrębność wynikać będzie z zapisów ujętych w statucie połączonych instytucji. Działanie to zapewni ciągłość wykonywania zadań przypisanych bibliotece w zakresie: gromadzenia, opracowywania, przechowywania i ochrony materiałów bibliotecznych, ich udostępniania oraz prowadzenia działalności służącej rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelników, edukacyjnych i informacyjnych mieszkańców. W statucie połączonych instytucji znajdują się również zapisy o środkach finansowych przeznaczonych wyłącznie na działalność biblioteczną, w tym na zakup nowości czytelników. Pozwoli to bibliotece zachować odrębność zgodnie z przepisami ustawy.

Połączenie przyniesie pozytywny skutek w sferze efektywniejszego wykorzystania potencjału kadrowego i infrastrukturalnego obu instytucji. Z uwagi na ograniczone zasoby kadrowe biblioteki (dwoje pracowników), biblioteka nie jest w stanie zmienić dotychczasowej formuły działania poprzez rozszerzenie oferty dopasowanej do aktualnych potrzeb mieszkańców. Dalsze podtrzymywanie tego stanu będzie działało na szkodę tej instytucji. Wskaźniki biblioteczne ukazują stały spadek czytelników i użytkowników biblioteki. Aby zahamować i odwrócić tę niekorzystną tendencję, potrzebny jest zwiększony zasób kadrowy, który uelastyczni pracę (bez uszczerbku dla dotychczasowym godzin otwarcia biblioteki), a także umożliwi organizację większej liczby wydarzeń i zajęć animacyjnych prowadzonych w budynku biblioteki jak i poza jej murami. Z uwagi na fakt, że Pogorzela jest miejsko-wiejską gminą o charakterze rolniczym i małej liczebności mieszkańców (4764 mieszkańców), wpływy do budżetu uniemożliwiają utworzenie dodatkowego etatu w bibliotece. Mając na uwadze te obiektywne przyczyny, zaplanowane połączenie obu instytucji jest działaniem racjonalnym ze względu na zasoby kadrowe. Warto podkreślić, że aktualnie część pracowników domu kultury przeszła szkolenia bibliotekarskie. Wzmocni to nie tylko pozycję biblioteki, ale pozwoli płynnie przejść do realizacji rozszerzonych zadań w zakresie promocji czytelnictwa, działając już w ramach połączonych instytucji. Jednym z takich działań jest cykl zajęć animacyjnych promujące czytelnictwo, zwłaszcza dla mieszkańców obszarów wiejskich, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Priorytetowym kierunkiem dalszego rozwoju czytelnictwa w gminie jest jego propagowanie wśród dzieci i młodzieży wiejskiej. Statystyki prowadzone przez bibliotekę pokazują, że w tej grupie jedynie niski jej odsetek korzysta z oferty biblioteki i jej zasobów. Działając w obecnej formule, pracownicy biblioteki nie są w stanie prowadzić długofalowych akcji promujących czytelnictwo na obszarach wiejskich bez w wykonywaniu dotychczasowych zadań.

Pracownicy biblioteki z konieczności (ze względu na inne potrzeby) odciągani są od głównych ich zadań. Biblioteka nie posiada etatowego pracownika odpowiedzialnego za utrzymanie czystości. Obowiązki porządkowe muszą zatem wykonywać pracownicy merytoryczni. Czas poświęcony na ich realizację odbija się negatywnie na promocji czytelnictwa i obsłudze czytelników. Połączenie instytucji zmieni ten stan, a prace związane z konserwacją techniczną i porządkową, będą wykonywane przez pracowników obecnie zatrudnionych w domu kultury. Biblioteka dysponuje dwoma etatowymi pracownikami, co wiąże się z problemami z zastępowalnością. W przypadku urlopu lub zwolnienia lekarskiego, w placówce pozostaje jedna osoba, na której ciąży odpowiedzialność za całość zadań wykonywanych przez bibliotekę. Uniemożliwia to prowadzenie aktywności innych niż bieżące sprawy administracyjne i obsługa czytelników. Wpływa to również na godziny otwarcia biblioteki, nie pozwala realizować dodatkowych przedsięwzięć w weekendy i przeprowadzać lekcji bibliotecznych poza jej murami. Tego typu ograniczenia sprawiają, że oferta biblioteczna traci na swojej atrakcyjności, ograniczając się do roli pasywnej instytucji. Dalsze podtrzymywanie tego stanu będzie działaniem ze szkodą dla mieszkańców gminy.

Po połączeniu pracownicy biblioteki i domu kultury staną się pracownikami nowo powstałej instytucji kultury i zachowają uprawnienia wynikające z ich stosunku pracy. Planowane połączenie ma na celu usprawnić system zarządzania instytucjami kultury poprzez skoordynowanie działań obu podmiotów w

sferze administracyjnej i organizacyjnej. Umożliwi to wypracowanie strategii rozwojowej ukierunkowanej na rozszerzenie oferty biblioteczej i kulturalnej.

Spojenie struktur sprawi, że zarządzać nimi będzie jeden dyrektor, a nie dwóch dla każdej z instytucji z osobna. Połączenie biblioteki z domem kultury umożliwi racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi w kwestii obsługi administracyjnej. Realizacja budżetu w ramach jednej instytucji wpłynie na obniżenie kosztów w stosunku do ponoszonych dotychczas przez każdą z osobna (zamówienia materiałów, obsługa prawna, obsługa BHP, usługi informatyczne, telekomunikacyjne itp.). Pozyskane w ten sposób oszczędności zostaną przeznaczone na realizowanie celów statutowych połączonych instytucji, w szczególności zaś na rozwój czytelnictwa, wzbogacenie oferty biblioteczej (zakup nowości czytelniczych, multimedia), a także na podnoszenie jakości świadczonych usług, poprawę infrastruktury i dostępności obiektu. Połączenie uprości również sposób zarządzania, a także sposób planowania działalności rocznej dla jednej instytucji. Obie instytucje będą działać w ramach jednego statutu. Powstanie również wspólna dokumentacja systemu kontroli zarządczej, wspólne regulaminy i procedury wewnętrzne. Połączone instytucje będą działać w ramach wspólnej archiwizacji dokumentów, będą posiadały wspólny BIP i profile na mediach społecznościowych. Fuzja obu instytucji zoptymalizuje sposób zarządzania zasobami kadrowymi. Poprawi to możliwości uzupełniania się i zastępowania pracowników.

Pomieszczenia biblioteki znajdują się na trzecim piętrze w budynku, którego administratorem jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli. Z uwagi na to, że budynek ten powstał w latach 60. XX wieku, klatka schodowa wiodąca do biblioteki nie jest przystosowana dla osób ze specjalnymi potrzebami i nie spełnia standardów przewidzianych w przepisach (jest zbyt wąska). Biorąc pod uwagę zasoby gminy, nie ma możliwości wybudowania nowej biblioteki lub zaadaptowania na ten cel innego obiektu. Dążąc do połączenia, Gmina Pogorzela zaplanowała utworzenie jednego, wspólnego dla obu instytucji wejścia (od strony domu kultury). Koncepcja obejmuje przebudowę klatki schodowej oraz dobudowę windy osobowej, co znacząco poprawi dostępność do pomieszczeń biblioteki osobom starszym i z niepełnosprawnościami. Biblioteka, będąc jedynie użytkownikiem pomieszczeń, ma ograniczone możliwości występowania o środki zewnętrzne służące poprawie jej infrastruktury. Połączenie obu instytucji umożliwi bibliotece sięgnięcie po środki zewnętrzne przeznaczone na modernizację obiektu. Obie instytucje posiadają doświadczenie w pozyskiwaniu dofinansowań na działalność kulturalną. Połączenie obu umożliwi skoordynowanie działań i łączenie zakresów zadań.

Gmina Pogorzela w 2025 roku, przyjmując po raz pierwszy uchwałę o połączeniu biblioteki z domem kultury, zasięgnęła opinii Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu oraz Krajowej Rady Biblioteczej. Po analizie wniosków i rekomendacji zawartych w obu opiniach uwzględniono je na etapie opracowywania szczegółowych rozwiązań: w tym w projekcie statutu oraz struktury organizacyjnej połączonych instytucji. Niniejsza uchwała, dotycząca zamiaru połączenia instytucji kultury, daje początek dalszym konsultacjom z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu oraz Krajową Radą Biblioteczną, zmierzającym do wypracowania rozwiązań zgodnych z przepisami prawa i uwzględniającym potrzeby mieszkańców Gminy Pogorzela. Mając powyższe

na uwadze, podjęcie uchwały w sprawie zamiaru połączenia Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pogorzeli z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Pogorzeli jest w pełni uzasadnione.